

Miljøministeriet

3. august 2023

mim@mim.dk

Ændring af habitatbekendtgørelsen: udpegning af et nyt marint fuglebeskyttelsesområde samt DNS overvejelser i relation til havplan og overvejelser om præcisering af bekendtgørelsens bestemmelser om igangværende aktiviteter

(J.nr: 2022-4079)

Danmarks Naturfredningsforening fremsender her kommentarer til revisionen af bekendtgørelsen.

Om områdets afgrænsning

Vi tager til efterretning at området udvides i overensstemmelse med de faglige anbefalinger i DCE's [rapport](#) (figur 46) for sortand og rødstrubet lom og som følge af dialogen mellem EU Kommissionen og den danske regering om forpligtelsen til at udpege yderligere et område for sortand. Vi vil dog bruge denne lejlighed at udtrykke vores dybe bekymring over at området overlapper med tre eksisterende vindmølleområder; Horns Rev I, II og III, hvoraf Horns Rev III ikke er realiseret endnu. Vindmølleparker og naturbeskyttede områder bør ikke overlappe. Udpegningen af det nye marine fuglebeskyttelsesområde bør derfor ikke skabe præcedens for dette. Det igangværende arbejde med en dansk Havplan bør fastsætte en planlægning som sikrer at havvindmølleparker ikke lægges oven i beskyttede naturområder.

Om områdets overlap med udviklingszone til VE – Havplan

Vi konstaterer at der i området allerede er etableret vindmøller og planlagt flere. Området overlapper således med Horns Rev 1, 2 og 3, og udviklingszone Ev8 til VE i havplanen. Fuglebeskyttelsesområdet overlapper desuden med udviklingszone til råstofindvinding R33. Disse overlap bør fjernes inden havplanen endeligt vedtages, eftersom råstofindvindingen eller udbygning af mere VE ikke er foreneligt med områdets udpegningsgrundlag.

Havvindmøller vil dels i høj grad fortrænge havfuglene, dels indebære risiko for kollision mellem havfugle og møllevinger med væsentlig dødelighed som følge heraf.

Vi er opmærksomme på at der med REPowerEU nu er givet en fortolkning af EU Kommissionen som indebærer at VE anses som en "væsentlig samfundsmæssig interesse" der kan begrunde fravigelse af beskyttelsen mod forringelse af forholdene for udpegningsgrundlagene jf. habitatdirektivets artikel 6.4, *under forudsætning af*, at der ikke er alternative muligheder *samt under forudsætning af* at der da iværksættes kompenserende foranstaltninger.

Vi ønsker derfor at henlede opmærksomheden på, at der med de foreliggende alternative muligheder for VE udbygning¹ ikke er grundlag for at etablere flere havvindmøller i Natura 2000 området. Samt, at selvom

¹ I Regeringens og alle Folketingets partiers forslag til den danske Havplan fra d. 7. juni 2023 er cirka 30 % af Danmarks havareal udpeget som udviklingszoner for vedværende energi, hvilket af både branchen og eksperter bedømmes være

der måtte vurderes at være et grundlag for "fravigelse" vil "fravigelse" af beskyttelsen igennem yderligere etablering af havvindmøller i Natura 2000 området jf samme bestemmelse (do) aflede en forpligtelse til at iværksætte kompenserende foranstaltninger – *som i sagens natur da kun kan være udpegning af yderligere et Natura 2000 område?*

DN mener derfor at udviklingszonen udlagt i havplanen skal fjernes – Udviklingszonen kan etableres et andet sted. Men sortand søger føde på muslingebankerne i dette område.

Vi henviser her også til "Tænketanken Hav" i april 2022 udgav rapporten 'Anbefalinger til en økosystembaseret havplan med stærkere fokus på naturbeskyttelse', som bl.a. også Tænketankens medlemmer fra vindbranchen (Green Power Denmark, Ørsted, Vattenfall, CIP og ToalEnergies) står bag. Heri fremgår det, at "*Der bør generelt være højt fokus på naturhensyn ved placering, anlæggelse og drift af nye anlæg til havs. Det anbefales at følge Offshore Coalition for Energy and Nature's guideline om, at beskyttede havområder generelt er meget sensitive og derfor ikke egnede til anlæg, og at 15 havvindanlæg og tilknyttet infrastruktur i et beskyttet havområde derfor bør være en undtagelse, som kun kan overvejes og udvikles under strenge betingelser. Der bør ikke placeres havvind og andre anlæg i fuglebeskyttelsesområder*".

Om den fremtidige administration af dette og andre Natura 2000 områder – igangværende og ny aktiviteter

Det følger af habitatdirektivets artikel 6 at medlemsstaterne er forpligtede til at "træffe passende foranstaltninger for at undgå forringelse af naturtyperne og levestederne for arterne i de særlige bevaringsområder samt forstyrrelser af de arter, for hvilke områderne er udpeget, for så vidt disse forstyrrelser har betydelige konsekvenser for dette direktivs målsætninger".

Denne forpligtelse gælder således også for allerede igangværende aktiviteter som måtte indebære væsentlige forringelser af vilkårene for et områdes givne udpegningsgrundlag.

Vi må konstatere at forpligtelsen generelt ikke administreres fyldestgørende i Danmark, idet igangværende aktiviteter og gennemførte projekter som er ødelæggende for udpegningsgrundlagets "levesteder" fortsat, finder sted.

Fiskeri med bundslæbende redskaber er fx åbenlyst fuldstændig ødelæggende for områder som levested for sortand og andre fuglearter som søger føde på havbunden. Sortand lever hovedsageligt af muslinger. Muslingebankerne ødelægges af bundslæbende redskaber.

Der er imidlertid generelt ikke foretaget en konsekvensvurdering af fiskeri med bundslæbende fiskeredskaber i forhold til de fuglearter, som fuglebeskyttelsesområderne er udpeget for at tilgodese, endsige fastsat begrænsninger af den ødelæggende aktivitet.

Vi peger derfor på behovet for i bekendtgørelsen og i vejledningen hertil at tydeliggøre forpligtelsen til at forholde sig også til igangværende ødelæggende erhvervsaktiviteter, herunder på havområdet fx fiskeri med bundslæbende redskaber.

rigeligt for at Danmark skal kunne opnå sine energimål. Udtagning af udviklingszone Ev8, som overlapper med forslaget til nyt marint fuglebeskyttelsesområde, kan derfor ikke anses påvirke den grønne omstilling negativt, da Ev8 er relativt lille i forhold til den samlede zone udlagt til VE udvikling.

Med udvidelsen af dette fuglebeskyttelsesområde tilføjes sortand udpegningsgrundlaget for det eksisterende fuglebeskyttelsesområde samt for det nu udpegede supplerende område.

Der foreligger med Aarhus Universitets [rapport](#) "Post-construction evaluation of bird abundances and distribution in the Horns Rev 2 windfarm area" tydelig dokumentation for at sortand fortrænges fra farvande hvor havvindmøller etableres (figur 25 s. 44/54).

Udpegningen af det supplerende fuglebeskyttelsesområde i tilknytning til det eksisterende kan dels ses i sammenhæng med fortrængningen af sortand fra dele af det hidtidige område. Der er med Horns Rev 2 tale om en igangværende aktivitet som åbenlyst er problematisk for en art som nu tilføjes udpegningsgrundlaget.

Fastholder man etablering af Horns Rev 3 indenfor det område som nu er blevet fuglebeskyttelsesområde med sortand på udpegningsgrundlaget vil danske myndigheder sætte sig i en juridisk problematisk situation, hvor en art vil blive påvirket negativt i væsentlig grad som følge heraf. Samtidig med at arten vides at allerede være væsentligt negativt påvirket af Horns Rev 2 i det hidtidigt udpegede område hvor arten nu tilføjes som udpegningsgrundlag.

Vi er usikre på om Danmark i forhandlingerne med EU Kommissionen har fået en accept heraf, eller risikerer at genstarte et forløb med EU Kommissionen om hvorvidt der kan blive behov for endnu en supplerende udpegningsgrundlag som følge af den negative påvirkning som vil følge med Horns Rev 3.

Vi ønsker således med disse spørgsmål at sætte et generelt fokus på behovet for, at administrationen af Natura 2000 områderne i Danmark overholder forpligtelserne til at sikre Natura 2000 områdenes udpegningsgrundlag mod væsentlige negative påvirkninger fra både påtænkte aktiviteter og projekter, såvel som allerede igangværende aktiviteter og projekter.

Revisionen af bekendtgørelsen og vejledningen til denne bør derfor afspejle dette behov.

Med venlige hilsener

Bo Håkansson boh@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening

Kopi:

Folketingets Miljø- og fødevarerudvalg